

කවචයේ කතාව

M - M

කළු සුදු

ජ්‍යායාරූපකරණය

දිගු ඓතිහාසික පසුබිමකට
 දුනකම් කියන ජායාරූප
 ශිල්පය එදා මෙදා තුර
 අත්හදා බැලීම්වල
 ප්‍රතිඵලයකි. එහිලා විවිධ
 ස්වරූපයෙන් යුතු ඒක
 වර්ණයේ විශේෂණ පදය
 ලෙස කළු සුදු යන්න හඳුනා
 ගත හැකි ය.

කළු සුදු ජායාරූපය, තාක්ෂණයේ විවිධ
 පරිණාමීය ලක්ෂණයන්හි බලපෑම කර-
 ණකොට ගෙන වර්ණ ජායාරූපය
 දක්වා වකසනය විය. Mono සහ
 Chroma ශ්‍රිත වචන ද්වයෙහි එකතුව
 Manochrome ය. Mono යනු "එකම"
 (only) යන තේරුම දෙනු ලබන අතර
 Chroma යනු වර්ණ (Colour) යන්නයි.
 ඒ අනුව, එකම වර්ණ යන තේරුම
 සහිතව ඒක වර්ණ හෙවත් කළු සුදු
 යන්න ව්‍යවහාරයට පැමිණ තිබේ.

* කළු සුදු ජායාරූපකරණයේ
 සමාජ තත්කේරුව

කළු සුදු ජායාරූපය පිළිබඳ සමාජ අව-

බෝධය මූලික අදියර තුනකට වෙන්
 කළ හැකිය. මෙම ජායාරූප ශිල්පය
 හඳුන්වා දීමත් සමඟ සමාජය එය
 තේරුම් ගනු ලැබූයේ තාක්ෂණ වේදයක්
 ලෙසිනි. එමඟින් ඉටු කර ගත යුතු අව-
 ශ්‍යතාවන් සමාජයට විය. එහෙයින්
 මෙය ව්‍යවහාරයක් ලෙස ද හඳුනා
 ගැනිණි. එනම් මේ සම්බන්ධ සමාජ
 මතයක් ගොඩනැගීම අත්‍යවශ්‍ය කරු-
 ණක් වූයේ නිරන්තර ව්‍යවහාරයක්
 සඳහා ක්‍රමවේදයක් සකසා ගැනීම
 උදෙසාය. එහි දී කළු සුදු ජායාරූප
 ශිල්පය කතා කරන ව්‍යවහාරයට වඩා
 ඔබ්බට ගිය බවක් දක්නට ලැබෙන්නේ
 අතින් පාට කිරීම හා වර්ණ ජායාරූප
 භාවිතයට පැමිණීමත් සමඟ ය. තුන්
 වෙනුව කළු සුදු ජායාරූපය සමාජමය
 වශයෙන් හඳුනා ගනු ලැබුවේ ව්‍යාකර-
 ණයක් ලෙසිනි.

උද්‍යම ගයාණන් ජායාරූප ශිල්පය පිළිබඳ
 ආචාර්ය උපාධියක් හිමි පුරුම ශ්‍රී
 ලාංකිකයාය. කැලණිය විශ්ව විද්‍යා-
 ලයේ භාෂිත හා රංග කලා සහ ප්‍රති-
 බිම්බ කලා ඒකකයේ ජ්‍යෙෂ්ඨ කථිකා-
 චාර්ය වරයෙකි.
 ශ්‍රී ලංකා ජාතික ජායාරූප කලා සංගමයේ
 සභාපතිවරයා සහ ලංකා කැමරා සමා-
 රාවේ සංස්කාරක වරයාද වේ.

කළු සුදු ඡායාරූපයක් විනාශ වීමට නම් ගින්නට හෝ ඇසිඩ් හෝ වෙනයම් කරුණක් නිසා සතුන් විසින් කා දැමිය යුතු ය. මේ නිසා ම ලේඛනාගාර තොරතුරු තැන්පත් කිරීමේ මාධ්‍යයක් ලෙසත් කළු සුදු තාක්ෂණවේදය භාවිත කරයි. වර්ණ ඡායාරූපය හා සෙසු වේදික මූලික ගැටලුව ලෙස පෙනී යන්නේ එම රූපය වර්ණක මගින් උත්පාදනය වීම නිසා කල්යෑමේ දී ආලෝකය මගින් දුර්වර්ණ වීමයි.

රූප භාෂාවේ එක් නිශ්චිත ප්‍රකාශන ක්‍රමයක් ලෙසය. ආලෝකකරණය, ප්‍රකාශනය වැනි ඊට අදාළ වෙනම ප්‍රකාශන විධි ද අපට හඳුනා ගත හැකිය.

සෙසු රූප මාධ්‍යය සමඟ සැසඳීමේ දී මෙහි සුවිශේෂත්වය අසමසම දෙයකි. එනිසාම කළු සුදු ඡායාරූපය සිය ඉදිරි ගමන තහවුරු කරගත්තකි.

* කළු සුදු ඡායාරූපයේ කල්පැවැත්ම

මේ වූකලී මතවාදී කරුණක් නොව හුදෙක් තාක්ෂණික කරුණකි. පැහැදිලි ලෙස කල්පැවැත්මෙන් සෙසු ඡායාරූප පරයා නැති සිටින්නේ කළු සුදු ඡායාරූපයයි. අන් තාක්ෂණවේදයන් අතර ස්ථාවරව සහ ගුණාත්මකභාවයට හානි නොවී වැඩිම කාලයක් පැවතීම එයට හේතුවයි. මේ වනාහි තහවුරු කළ සත්‍යයකි. එනම් රූපය නිමවන මූලධාතුව සාමාන්‍යය පාරිසරික තත්ත්වයටත් වෙනස් වීමකට ලක් වීම සඳහා රසායනික වශයෙන් ඉඩක් නොතිබීමයි. කළු සුදු රූපයක ආලෝක සංවේදීතා කාරක (light sensitive material) ලෙස ක්‍රියාකරන්නේ රිදී ලෝහ හා රිදී ලවණය. අනාවරණයෙන් (exposure) හා රසායනික පැසුරුම්කරණයෙන් (Processing) පසු පිළිබිඹුව ශේෂ

වන්නේ කළු පැහැති දැවුණු රිදී හෙවත් Silver Oxide ලෙස ය.

මෙලෙස නිමවෙන කළු සුදු ඡායාරූපයක් විනාශ වීමට නම් ගින්නට හෝ ඇසිඩ් හෝ වෙනයම් කරුණක් නිසා සතුන් විසින් කා දැමිය යුතු ය. මේ නිසා ම ලේඛනාගාර තොරතුරු තැන්පත් කිරීමේ මාධ්‍යයක් ලෙසත් කළු සුදු තාක්ෂණවේදය භාවිත කරයි. වර්ණ ඡායාරූපය හා සෙසු වේදික මූලික ගැටලුව ලෙස පෙනී යන්නේ එම රූපය වර්ණක මගින් උත්පාදනය වීම නිසා කල්යෑමේ දී ආලෝකය මගින් දුර්වර්ණ වීමයි. වර්ණවත් රෙද්දක් අවිච්ච දැමීමෙන් අව පැහැ ගැන්වීම මෙයට දිය හැකි කදිම උදාහරණයකි.

* කළු සුදු ඡායාරූප ශිල්පයේ නිර්මාණකරණය

ඡායාරූපකරණය කලාවක් ද යන මතය පිළිබඳ පැවැති විවාදාත්මක මතිමතාන්තර මෙන්ම කළු සුදු තාක්ෂණයට විශේෂිත වටිනාකම් ගැන ද විවිධ වූ අදහස් පවතී. කළු සුදු ඡායාරූපයක් නිර්මාණශීලී කෘතියක් වීමේ දී අවධානයට ගත හැකි ප්‍රධාන කරුණු තුනකි.

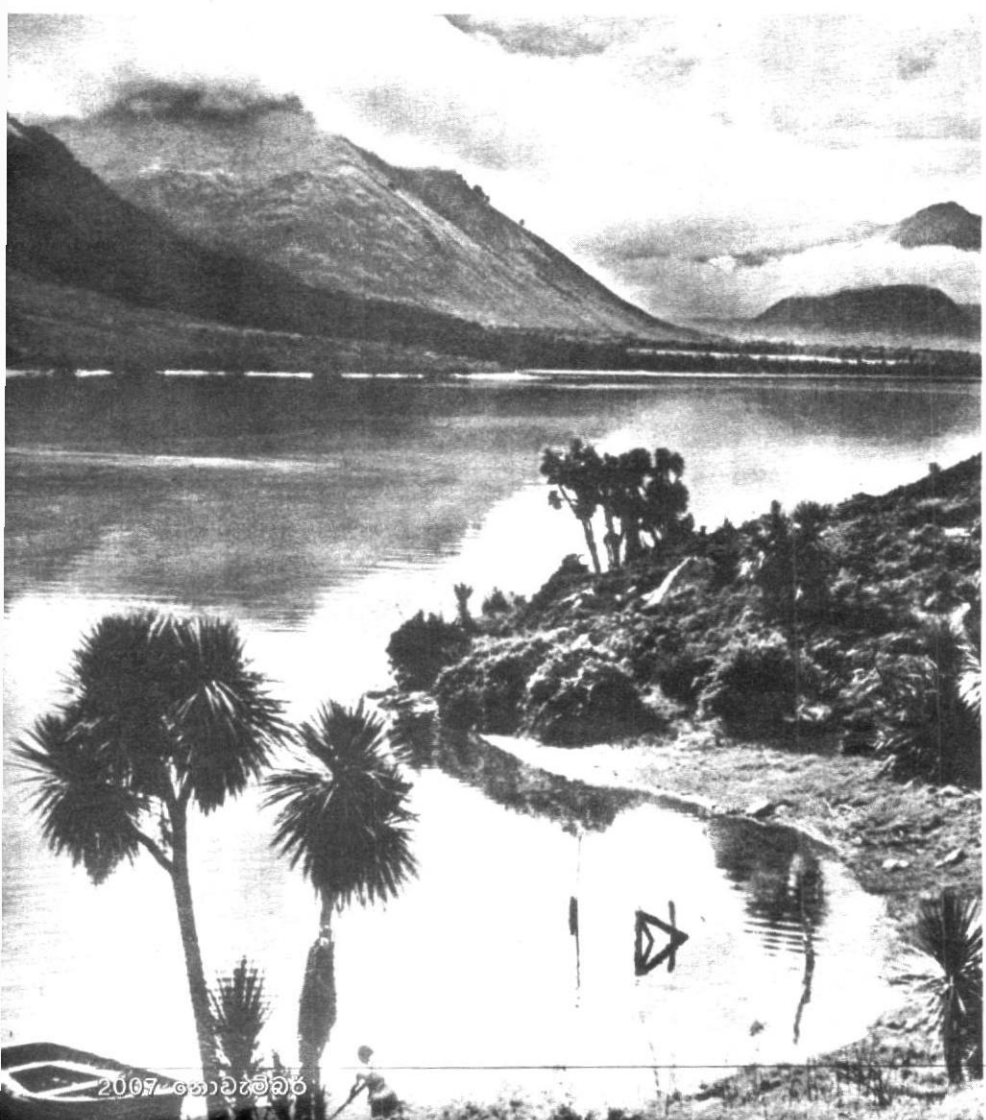
1. ගෙවී යන කාලය නතර කිරීම
  2. රාමුවේ සීමාව
- ඡායාරූපයක හතර මායිම තුළ කාලය හා අවකාශය පිළිබිඹු කරයි. එනම් අතීත, අනාගත සියල්ල හා චලන හා ගැඹුර ද සටහන් වේ.

3. වර්ණ අනුවර්තනය
- ඔබ ටොරි කොළයකින් අවට නරඹා ඇතිවාට සැක නැත. එහි අපේක්ෂාර්ථය වූයේ ස්වාභාවිකව පවතින වර්ණ රටාව වෙනත් පැහැ රටාවකින් ප්‍රතිනිර්මාණය කිරීමය. මෙය නවමු අත්දැකීමකි.

උත්ත කී කරුණු නිසා ඡායාරූපය ස්වාභාවික අත්දැකීමෙන් ඔබ්බට ගිය දෙයක් ලෙස හඳුනා ගැනේ. එකී කාරණා හරහා සියලු ලෝක විෂයයන් කතා කළ හැකිය. එනම් භෞතික හා සංකල්පමය දේ කතා කිරීමට මේ තුළ ඉඩ ප්‍රස්ථා සැලසේ.

වර්ණවල කෙළවර වනාහි ඇසට පෙනෙන වර්ණවල සීමාව ය. එකී අරුත දුම් හා රතු අතර පරාසයයි. කළු සුදු ඡායාරූපකරණයේ පරාසය වනුයේ තද කළු හා දීප්තිමත් සුදු ය. ඇතැම් විට තාක්ෂණයේ පිහිටෙන් කළු සුදු අතර අතරමැදි පැහැයන් දැක්වීමට අපට හැකිය. මෙවැනි විශේෂ පිළිගැනීමකට ලක් වූ පැහැ වෙනස් කිරීම් Tone separation ලෙස හඳුන්වයි.

මෙම ක්‍රමයේ දී කළු සුදු මාධ්‍යය ස්වාභාවික වර්ණ රටාවට වඩා වෙනස් වන්නායේම එහි අඩංගු පැහැ පරාසය සීමිත පැහැයන් ගණනාවකට පමණක් ලක් කිරීමක් ද වේ.

අත්සල් ඇඬීමේ විසින් සිදු කරනු ලැබූ පැහැ පිළිබඳ අත්හදා බැලීම් කළ සුදු ජායාරූප කරණයේ වඩාත් ගැඹුරු අත්හදා බැලීමකි. එහි දී රූප රාමුවේ ශිල්පියාට අවශ්‍ය ස්ථානයක් (Zone system) අළු පැහැයෙන් ප්‍රතිනිර්මාණය කර දැක්විය හැකි ය. මේකී සියලු හෙළිදරව් කිරීම්වලින් පෙනීයන්නේ වෛවර්ණ ලෝකය පිළිබඳ ඒක වර්ණ දැක්මක් හා වින්තනයක් කළ සුදු තාක්‍ෂණය මූලික කොටගෙන ඇතිකරගත් බවයි.

* කළ සුදු ජායාරූප ශිල්පයට කණකොකා හඬයි ද ?

වර්ණ ජායාරූපකරණය සුලබ නොවූ අවදියක පැවතුණු එකම විසඳුම කළ සුදු බැවින් බොහෝ දෙනා ඒ කෙරෙහි යොමුවිය. වර්ණ ජායාරූප තාක්‍ෂණයේ ප්‍රවේශයන් සමඟ මෙම තත්ත්වය වෙනස් මඟක් ගත්තේ ය. වර්ණය මඟින් මතු කරන වින්දනාත්මක හා සන්නිවේදනාත්මක වටිනාකම ප්‍රයෝජනයට ගැනීමේ හැකියාව ජායාරූප ශිල්පයට ලැබීමත්, ප්‍රකෘති ලෝකයේ මතු පිටින් පෙනෙන විචිත්‍රවත් බව කෙරෙහි සාමාන්‍ය ජනතාවගේ ඇති ලැදියාවත් මීට ප්‍රධාන හේතු සාධක ලෙස දැක්විය හැකිය.

එවක පටන් වර්ණ හා කළ සුදු එකිනෙකාට වෙනස් සන්නිවේදන ගුණ. මතු කරගන්නක් ලෙස ව්‍යවහාර වන්නට පටන් ගැනුණි. වර්ණ Colour (කලර්) ලෙසත් කළ සුදු හෙවත් ඒක වර්ණ නිර්මාණ Monochrome ලෙසත් හඳුන්වනු ලැබූ අතර මෙකී කරුණ තක්සේරු කිරීම සඳහා විවිධ මිනුම් දැඩි ආදේශ විය.

එතෙක් කළ සුදු මඟින් අත්පත් කර තිබූ සියලු ජයග්‍රහණ ඉන් ඔබ්බට රැගෙන යෑමේ වගකීම පැවරුණේ ඒක වර්ණ අංශයට ය. ඊට අදාළ සන්නිවේදන මිනිකයන් වෙනස්ව සලකා බැලිය හැකිය. දළ වශයෙන් පෙනීම නොපෙනීම, ආලෝකය, අඳුර, කළු, සුදු අතර වෙන්කම එකම දෙයක් ලෙස ඒක වර්ණ මාධ්‍යය තක්සේරු කරයි.

ඒක වර්ණ ජායාරූපකරණයේ විශේෂිත සන්නිවේදන ගුණය වන්නේ ප්‍රකාශිත අරමුණෙහි සීමාසහිත බව හා පරිකල්පනමය ගැඹුරයි. ඒකීය අරුතක් දැඩිව අවධාරණය කරනු පිණිස ඒක වර්ණය වඩාත් යෝග්‍ය වේ. වර්ණ ජායාරූපය වුවද විධිමත් වර්ණ භාවිතය යම් පමණකට ඒක වර්ණය හා සැසඳේ. ඒ කෙසේද යත් වැඩි වශයෙන් වර්ණ භාවිතය තුළ කලහකාරී බව දනවන අතර ඒවායේ බහු වර්ණ භාවිතය අසාර්ථක නොවෙයි. ඒ තුළ ද ඒක වර්ණ ජායාරූප දෙසට අප ගේ අවධානය නිරායාසයෙන් යොමු වෙයි. ඒ අනුව සාර්ථක වර්ණ භාවිතය තුළ ඒක වර්ණයෙහි වටිනාකම මැනවින් පැහැදිලි වේ. ජායාරූප තාක්‍ෂණවේදයේ ඇතැම්

ව්‍යවහාර සඳහා කළ සුදු තාක්‍ෂණයේ අවශ්‍යතාවක් පවතී.

උදා : එක්කිරණ රූප, ඔල්සෙට් මුද්‍රණ ඵලක, ඇඟිලි සලකුණු පිටපත්, ස්ක්‍රීන් මුද්‍රණ අනාවරණ ඵලක.

උක්ත කරුණු අනුව පැහැදිලි වන්නේ තාක්‍ෂණයේ ඉදිරි පරිච්ඡේදය කොයි ආකාර වූවත් ඒක වර්ණ සම්බන්ධයෙන් පවතින ඉල්ලුම මුළු මතින්ම බැහැර නොවන බවයි. පරිගණකයේ පිහිටෙන් නිමවන රූපවල පවා ඇතැම් විට වර්ණ පිළිබිඹුව ඒක වර්ණයෙන් ඉදිරිපත් කිරීමට හැකියාව ඇත. නැතහොත් රූපයක තෝරාගත් ඇතැම් කොටස් ඒක වර්ණයෙන් නිරූපණය කළ හැකිය. සැබැවින් ම එය වර්ණය හා ඒක වර්ණයේ මෙතෙක් නොවූනු අපූරු සම්මිශ්‍රණයකි.

කළ සුදු තාක්‍ෂණ ජායාරූප ශිල්පියකු සාවධාන බවකින් හා දැඩි විනයකින් මාධ්‍ය හැසිරවිය යුතුය. වර්ණ භාවිතය හා නව තාක්‍ෂණ පහසුකම් අනුව දැඩි කැපවීමකින් තොරව කිසියම් පමණක නිර්මාණ කළ හැකි වුවද ප්‍රකාශන මාධ්‍යයක් ලෙස විනය පිළිබඳ ගැටලුවක් පවතින්නේ නිර්මාණය කළ කෘතිය ශිල්පියා ගේ ආත්මය හා බැඳෙන පමණට එහි පිරිපුන් බව හා ගුණාත්මක බව මහත් නිසා ය.

නිලුකා ඩී.තිලකරත්න

වර්ණ ජායාරූපකරණය සුලබ නොවූ අවදියක පැවතුණු එකම විසඳුම කළ සුදු බැවින් බොහෝ දෙනා ඒ කෙරෙහි යොමුවිය. වර්ණ ජායාරූප තාක්‍ෂණයේ ප්‍රවේශයන් සමඟ මෙම තත්ත්වය වෙනස් මඟක් ගත්තේ ය. වර්ණය මඟින් මතු කරන වින්දනාත්මක හා සන්නිවේදනාත්මක වටිනාකම ප්‍රයෝජනයට ගැනීමේ හැකියාව ජායාරූප ශිල්පයට ලැබීමත්, ප්‍රකෘති ලෝකයේ මතු පිටින් පෙනෙන විචිත්‍රවත් බව කෙරෙහි සාමාන්‍ය ජනතාවගේ ඇති ලැදියාවත් මීට ප්‍රධාන හේතු සාධක ලෙස දැක්විය හැකිය.

